

Univerzita Karlova v Praze, Fakulta humanitních studií, studijní obor Aplikovaná etika

Mgr. Tomáš BOJAR:

Zločin a trest u Cesare Beccarii – analýza osvícenské trestněprávní reformy

Disertační práce, květen 2016, 217 stran rkp. + bibliografie

Na úvod posudku, který píši na stejnou práci již podruhé, bych opět chtěla předeslat, že jsem historička, a že nedokážu posoudit relevanci práce vzniklé na oboru Aplikovaná etika, ani nevím, jaký je odborný standard u disertací psaných na Fakultě humanitních studií, natož na výše zmíněném oboru. V každém případě se ale domnívám, že doktorská práce obhajovaná na Univerzitě Karlově by měla splňovat některá základní kritéria, především základní parametry odborné práce, ale mít samozřejmě také inovativní charakter. Tyto nároky však předložená práce nesplňovala ani po prvním odevzdání, ani nyní – autorova dodatečná doplnění nemění nic podstatného na skutečnosti, že předložený rukopis je nevyzrálý jak po stránce obsahové, tak konceptuální i formální.

Už formulace v průvodním dopise, kde autor upřesňuje změny („Napříč celým textem jsem se snažil zpřesnit podanou argumentaci, upravit jeho stylistiku směrem ke standardům odborné práce a na mnoha místech také text obohatit o konfrontaci s rozličnými dalšími prameny sekundární literatury (sic!)...“, „Pokud jde o změny v jednotlivých kapitolách, došlo k nim v různé míře“) bohužel vypovídají o tom, že nepochopil podstatu výtek, které jsem mu adresovala v prvním posudku, a že ani stylisticky a formulačně se k lepšímu nedopracoval.

Hodnocení po stránce obsahové: domnívám se, že první problém tkví již v samém zadání práce. Téma nepovažuji za šťastně zvolené, na disertaci je příliš široké a vágní, respektive příliš široké na disproporčně malý počet titulů, s nimiž autor pracoval: Beccariově penologii je věnována rozsáhlá literatura (nejen knižní, ale i časopisecká), z níž autor využívá pouze zlomek, takže je pochopitelné, že mu připadá, že téma nebylo dosud dostatečně zpracováno. Tím je zjevně způsobeno, že si autor nedokáže ani vytyčit základní cíle práce. „/N/abídnout právně-filozofickou a morálně-filozofickou interpretaci stěžejních otázek Beccariova učení, ohledat historický kontext, ve kterém se zrodilo, prozkoumat etické a obecně filozofické předpoklady, o něž se opíralo, a nakonec ukázat i na jeho praktické konsekvence pro život západní civilizace“ (Anotace + str. 3) je cíl velice ambiciózní, nicméně vágní a neodpovídá mu ani omezená prostudovaná literatura, ani forma zpracování; ostatně autor sám přiznává, že „nemá/m/ ambice a především ani potřebnou kompetenci k tomu, aby/ch/ v práci nabídl zcela nový, objevný výklad Beccariova učení“. Rovněž nedostatečnost zpracování tématu v česky psané literatuře se mi jako cíl disertace jeví jako krajně nedostatečný, stejně jako nabídka, že by text mohl sloužit studujícím práv.

Práce zůstává konceptuálně i metodologicky neukotvená, pluje na rozmezí filozofie, práva a historie, aniž by si autor byl vědom metodologických i pojmových hranic mezi těmito obory. Má převážně kompilační charakter a nepřináší v podstatě nic nového - „vlastní“ „interpretace“ jsou velice obecné a poměrně banální, včetně naivně mechanické aplikace teorií N. Eliase či R. Muchembleda.

Ani po stránce řemeslné a formální studie neodpovídá standardům odborné práce a jazyka – rozlišení mezi „sekundárními“ a „primárními“ prameny, doplnění citací, odkud autor čerpá. Ani doplnění odkazů na použité zdroje, které jsem požadovala v prvním posudku, nic nemění na tom, že jde o pouhou kompilaci z několika málo titulů, přičemž autor přejímá cizí názory a často i formulace. Časté tematické exkursy (například v poznámkovém aparátu) odbíhají od hlavního tématu.

Stejně tak po stránce stylistické neodpovídá disertace potřebám odborného textu, hemží se naivními výroky a žurnalismy, ostatně celá práce působí spíše jako pokus o popularizaci, aniž by však měl potřebnou eleganci a přesvědčivost.

Závěr:

Nechci již opakovat zevrubné výtky, které jsem měla v minulém posudku. Nadále se však domnívám, že práci scházejí naprosto základní prvky odborné kvalifikační práce - především postrádá jasné vymezení tématu i základních otázek, které si klade, a stejně tak i adekvátní a inovativní závěry. Omezená použitá literatura a prameny neodpovídají ambicióznímu cíli, nedostatečné řemeslné náležitosti neodpovídají příslušnému (vyššímu) stupni odborného školení. Jako celek nepřináší práce nic nového, a, jak jsem psala již minule a také na začátku tohoto posudku, je nevyvážená a nevyzrálá po stránce obsahové, konceptuální i stylistické.

Opakuji však, že nejsem s to adekvátně posuzovat práci vzniklou na oboru, jehož vymezení i metodologie jsou mi naprosto neznámé, takže nechávám na uvážení komise a dalších oponentů/ek, zda takovou práci chtějí připustit k obhajobě. Já bych ji k obhajobě (opět) nedoporučila.

Praha, 8. června 2016

Doc. Daniela Tinková, PhD.

Ústav českých dějin

Filozofická fakulta Univerzity Karlovy